

Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi

Journal of Academic Language and Literature

[Cilt/Volume: 9, Sayı/Issue: 2, Temmuz/July 2025]

Betül ÖZEN

<https://orcid.org/0000-0002-0990-0780>

Doktora Öğrencisi

betulozenb@gmail.com

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

<https://ror.org/05mskc574>

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Teke Yöresi Türkülerinde Alkış ve Kargış

Alkis (Blessing) and Kargis (Curse) in the Folk Songs of the Teke Region

Araştırma Makalesi | Research Article

Geliş Tarihi | Date Received: 22.05.2025

Kabul Tarihi | Date Accepted: 24.06.2025

Yayın Tarihi | Date Published: 20.07.2025

Atf | Citation

Özen, B. (2025). Teke Yöresi Türkülerinde Alkış ve Kargış. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 9(2), 742-761. <https://doi.org/10.34083/akaded.1704062>

Özen, B. (2025). Alkis (Blessing) and Kargis (Curse) in the Folk Songs of the Teke Region. *Journal of Academic Language and Literature*, 9(2), 742-761. <https://doi.org/10.34083/akaded.1704062>

Makale Bilgisi | Article Information

Değerlendirme Review Reports	Çift Tarafli Kör Hakemlik (İki İç Hakem+İki Dış Hakem) Double-blind. (Two External Referees)
Etik Beyan Ethics Statement	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur Ethical principles were followed during the preparation of this study
Etik Kurul Belgesi Ethics Committee Approval	Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir Article does not require an Ethics Committee Approval.
Etik Bildirim Complaints	adeddergi@gmail.com
Çıkar Çatışması Conflicts of Interest	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir The Author(s) declare(s) that there is no conflict of interest
Benzerlik Taraması Similarity Checks	Yapıldı Yes - iThenticate
Telif Hakkı ve Lisans Copyrights-Licence	Yazarlar, dergide yayımlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler. Bu çalışma Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası lisansı altında yayımlanır Authors publishing with the journal retain the copyright. This work is licensed under Attribution-NonCommercial 4.0 International

©Betül ÖZEN | Creative Commons **Attribution-NonCommercial 4.0 International**

Öz

Türküler yakıldıkları andan beri insanoglunun duygularını anlatmada güçlü bir araç olmuşlardır. Türkülerin söz varlığı içerisinde insan yaşamına dair pek çok unsur yer alır, bunlardan biri de kalıp sözlerdir. Kalıp sözler içinde Türk coğrafyasında ve kültüründe kadim bir gelenek olan alkış-kargış söyleme geleneği bulunmaktadır. Alkış “dua” ve kargış “beddua, ah, ilenç”, içinde yaratıldığı toplumun sözlü kültür özelliklerini taşır ve nesilden nesile aktararak millet hafızasında yer alır. En eski zamanlardan günümüze kadar sözlü ve yazılı olarak her dönemde yer alan alkış ve kargışlar, basit ve kısa cümlelerle ifade edilir. Türkü sözlerinde de kendine yer bulan alkış ve kargışlar, doğaçlama ortaya çıkan duygu ifadeleridir. Yörük/Türkmen geleneğinin hüküm sürdüğü Teke yöresi, oldukça zengin bir türkü hazinesine sahiptir. Bu çalışmada TRT Türk Halk Müziği Repertuarının yanında repertuvara girmeyen Teke yöresi türkülerini incelenmiştir. Genellikle kırık havalardan ve uzun havalardan oluşan Teke yöresi kültür sistemine ait türkülerin içindeki alkış ve kargış örnekleri tespit edilmiştir. Bu örneklerin hangi kavram alanlarında ve hangi illerde yoğun olarak kullanıldığı belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teke yöresi türkülerini, söz varlığı, alkış, dua, kargış, beddua.

Abstract

Since the moment they were first sung, folk songs have served as a powerful medium for expressing human emotions. Within the lexicon of folk songs, numerous elements related to human life can be found, one of which is the use of formulaic expressions. Among these expressions is the traditional practice of invoking alkis (blessing) and kargis (curse), an ancient custom deeply rooted in Turkish geography and culture. Alkis, meaning “prayer” or “blessing,” and kargis, meaning “curse,” “malediction,” or “imprecation,” reflect the characteristics of the oral culture in which they were created and have been preserved in the collective memory of the nation through intergenerational transmission. Having existed in both oral and written forms throughout human history, alkis and kargis are typically expressed through brief and simple sentences. These expressions, which also appear in the lyrics of folk songs, are often spontaneous manifestations of emotion. The Teke region, where the Yoruk/Turkmen tradition remains prevalent, offers a particularly rich repertoire of folk songs. This study examines both the Teke region folk songs included in the TRT Turkish Folk Music Repertoire and those not featured in the official collection. It identifies examples of alkış and kargış embedded within the folk songs, which predominantly consist of both rhythmic and free-rhythm forms, reflecting the cultural system of the Teke region. It has been specified in which conceptual fields and in which provinces these examples are predominantly used.

Keywords: Turkish language, folk songs of the Teke region, vocabulary, alkis, prayer, kargis, curse.

Giriş

Teke yöresi, coğrafi bir bölge olmasının yanında zengin bir kültür bölgesidir. Teke adının kaynağıyla ilgili çeşitli rivayetler vardır.

“Hamidoğulları'nın Antalya kolunun Emir Mübârizü'd-din Mehmet Bey zamanında Teke İli olarak anılmaya başlandığı ve Teke Bey olarak da tanınan bu zattan sonra Tekeoğulları adını aldığı görüşü vardır. Teke adı ile ilgili bu yaklaşım dışında önemli olan hususlardan birisi de Türkistan coğrafyasındaki Teke Türkmenleri ile kurulan bağıdır. Bu çerçevede Türkiye Selçuklu hükümdarlarının Antalya'yı fethi üzerine buraya iskân ettikleri Teke Türkmenlerinden dolayı Antalya taraflarına Teke Eli veya Teke İli denildiği gibi bundan sonra Antalya'ya vali olarak atanarlara da Teke Beyi ismi verildiği ileri sürülür.” (Ak, 2018, s. 1022-1024).

Teke yöresinin yalnızca adlandırılmasında değil coğrafi sınırlarının çizilmesinde de farklı görüşler vardır. Bu çalışmada, Kayacan (2012) referans alınarak Teke yöresinin sınırları şu şekilde belirlenmiştir: Burdur'un tamamı, Muğla'nın Fethiye ve Ortaca, Denizli'nin Acıpayam, Çameli ve Serinhisar, Afyon'un Dinar ve Başmakçı, Isparta'nın Yalvaç ve Şarkikaraağaç ilçeleri ile Antalya'nın batısı.

“...Teke yöresi kültür sistemini; Teke yöresi sınırları içerisinde görülen, kökeni konar-göçer Türkmen/Yörük bozkır kültürü olan, yöreye özgü yaşantıların oluşturduğu maddi-manevi değerler bütünü olarak tanımlamak mümkündür” (Ersoydan, 2024, s. 699).

Halk edebiyatı ürünleri içinde önemli bir yere sahip olan türküler, insana dair her konuyu içinde barındırır. Yiyecek ve içecek adlarından, kılık kıyafete her türlü somut unsuru bulabildiğimiz gibi inanç adlarından, duygulara kadar her türlü soyut unsuru da türkülerde görebiliriz. Bu anlamda türküler bize kültür ve halkın yaşayışıyla ilgili pek çok bilgi vermektedir. Türküler doğrudan insan hayatına dayanan, çoğunlukla gerçek olaylardan yola çıkılarak yakılan ve oldukça zengin malzemeye sahip olan metinlerdir. Anonim olanların yanında söyleyeni belli olan türküler de vardır. Sözlü kültür ürünleri olduğu için geniş kitlelere yayılma özelliği gösterir. Bundan dolayı benzer söylemler çeşitlendirilmiş, değişip dönüşmüş ve türkülerde varyantlaşma ortaya çıkmıştır. “Her dilde rahatça söylenebilen türküler ve hikâyelerine okuyucu/anlatıcı, yöresinin ve kendi birikiminin verilerini kolayca yansıtabilmektedir. Böylece her yer değişimi (türkü göçü) de hikâyelerinin ve türkülerin varyantlaşmasında önemli rol oynamaktadır” (Boratav, 1988, s. 137). Varyantlaşma hem sözlerde hem de ezgilerde meydana gelebilir. Bu da her yörede benzer türkülerle ve kalıp sözlerle karşılaşabileceğimiz anlamına gelmektedir. “Varyantlaşmaların en önemli sebeplerinin başında türkünün çok güçlü ezgiye veya söze sahip olması gelmektedir. Ayrıca güçlü ezgili veya güçlü sözlü bir türkünün çok hızlı varyantlaşmasının çok mühim sebeplerinden birisi de türkünün kolay öğrenilebilir, kolay söylenebilir ve kolay aktarılabilir olmasıdır” (Güven, 2013, s. 152). Türküler yalnızca ezgileriyle var olmaz. Türkü sözleri de içinde gastronomiden, folklor ve dilbilime kadar her alanda malzeme barındırdığı için incelenmeye değer eserlerdir.

Teke yöresi kültür sisteminin önemli sacayaklarından biri şüphesiz ki türkülerdir. Teke yöresi türkülerini, gurbet havaları, boğaz havaları, zeybek, teke zortlatması, dımıdan, kabaardıç (gabardıç çeşitlemesi) ve kırık havalar oluşturur. (Kayacan, 2005).

Teke yöresi boğaz ezgilerinin Sibirya'daki Tuva Türklerinin "hööme" türündeki eserleriyle ilginç benzerlikleri bulunmaktadır. "Yüzyıllardır birbirleriyle doğal bir teması olmayan Tuva Türkleri ve Teke Yöresi Türkleri arasında bu şekilde benzer özellik bulunduran müzik türlerinin görülmesinin bu iki grubun aynı milletin üyesi olmalarının ve kültürel bakımından ortak bir kökten filizlenmelerinin bir sonucu olarak değerlendirmek gerekir" (Baldane, 2023, s. 18-19).

Çalışmamızda TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında yer alan türkülerin yanında repertuvarda yer almayan türküler de incelenmiştir. Repertuvarda yer alan türküler genellikle kırık havalardan ve uzun havalardan oluşmaktadır. Repertuvarda anonim türküler yer aldığı gibi söyleyeni belli olan türküler de yer almıştır. Teke yöresi müzik geleneğinde ve müzik icracılığında "delbekçi" kadınların da önemli bir rolü vardır.

Ersoydan'a göre "Teke yöresinde en çok türkü derlenen il yaklaşık %30 oranla Burdur, en çok türkü derlenen ilçe yaklaşık %13,8 oranla Acıpayam olduğu sonucuna ulaşılmıştır" (Ersoydan, 2024, s. 695).

Bu yörenin kültürüne, coğrafyasına ve müziğine ait çok sayıda çalışma yapılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Teke yöresi kültür sistemine ait türkülerin içindeki alkış ve kargış örneklerini tespit etmektir.

Türk kültüründe ve Türk coğrafyasında önemli bir yere sahip olan alkış-kargış söyleme geleneği sözlü halk kültürü ürünlerinden olan türkülerde de oldukça geniş bir yer tutmaktadır.

Divânu Lugâti't-Türk'te alkış "övgü, dua, insanın iyiliklerini zikretme ve menkıbelerini sayma", kargış ise "lanet ve lanetleme" anlamlarıyla karşımıza çıkar. "Duâ, insanın kendisi ile içinde yaşadığı cemiyetin maddî refah ve mânevî saâdetinde yardım ve merhametini istemek üzere Tanrı'ya yaptığı bir hitap, bir sesleniştir. Duâlar atalar sözü gibi 'hüküm' bildiren müsbet dilek mahsulleridir" (Elçin, 2010, s. 662).

Dualar, insanlığın var olmasından beri sözlü veya yazılı olarak her dönemde mevcuttur. Kötü bir durumdan kurtulmak ya da iyi bir duruma kavuşmak için kullanılan dualar, basit ve kısa ifadelerdir.

"Bedduâ ise, duânın aksi ve zıddı olan la'net, inkisar, belâ ve gazap ifade eden menfi sözlerdir. Farsça bed ve Arapça duâ kelimelerinin birleşmesinden yapılan bu tâbiri, eski Türk kaynaklarından 19. asra kadarki kültür eserlerimiz ve sözlüklerimiz çok yaygın 'kargış' ve 'ilenç' kelimeleriyle karşılaşmışlardır" (Elçin, 2010, s. 663).

Beddualar, kötü durumun başkasına yöneltilmesini talep eden "tepki" ifadeleridir. Alkış ve kargışlar, bir duygu durumunun ortaya çıkardığı kalıplaşmış ifadelerdir. "Atasözleri, deyimler ve ikilemelerle birlikte kalıplaşmış dil birimlerini oluşturan kalıp sözler,

araştırmacılar tarafından çeşitli adlarla ve farklı ölçütlere dayanılarak tanımlanmış, ilişki sözleri ve kültür birim olarak da adlandırılmıştır” (Gökdayı, 2008, s. 90). Aksan (2006), kalıp sözleri “bir toplumun bireyleri arasında ilişkiler sırasında kullanılması adet olan birtakım sözlerdir” şeklinde tanımlamıştır. Kalıp sözlerin anlamları incelendiğinde, ilettikleri mesajların belirli kavramsal gruplar altında sınıflandırılabilceği görülmektedir. (Gökdayı, 2008, s. 106). Alkış (hayırdua ve iyi dilek) ve kargış (beddua), bu guruplardandır. Kalıplaşmış sözler, kültürle birlikte taşınırlar ve milletlerin hafızasında yer alırlar. Ancak alkış ve kargışlar içinde buldukları kültürün özelliklerini taşıdıkları için diğer kültürlerde çok anlam ifade etmeyebilirler. Yani her kültür kendi alkış-kargış geleneğini yaratır. Biz çalışmamızda Teke yöresi türkülerinde alkış ve kargış örneklerini inceleyeceğiz. Çalışmada Burdur’dan 152, Denizli’den 95, Muğla’dan 90, Afyonkarahisar’dan 115, Isparta’dan 54, Antalya’dan 66 olmak üzere toplam 572 türkü taranmıştır. Teke yöresi içine girmeyen ilçelerdeki alkış ve kargış örnekleri çalışmada yer almamıştır. Türkülerde tespit edilen örnek sayısı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Afyonkarahisar	17
Antalya	11
Burdur	29
Denizli	9
Isparta	3
Muğla	7

Tablo 1. İllere Göre Alkış-Kargış Örnekleri Tespit Edilen Türkü Sayıları

Örnekler, türküde geçtiği şekilde verilmiş, metne herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Örneklerin yanına repertuvarda hangi ilde ve ilçede kayıtlı olduğu not düşülmüş, varsa repertuvar numarası verilmiştir. Repertuvarda yer almayan türkülerin ise kaynak kişileri gösterilmiştir.

Teke Yöresi Türkülerinde Alkışlar

Alkışlar türkülerde önemli bir yere sahiptir. Genellikle gerçek hayattan alınan türküler, içlerinde de gerçek hayatta kullanılan kalıp sözleri barındırır. Bunlardan en yaygın kullanılanı ise alkışlardır. Günlük iletişimde iyi dilek ifadelerinin (alkış), kötü dilek ifadelerine (kargış) kıyasla daha yaygın kullanıldığı gözlemlenmektedir. Duygusal bir varlık olarak insan sözün büyüüne inanır ve önce iyiyi isteme eğilimindedir. Bunun da türkülerdeki yansımaları örneklerde görmekteyiz.

Sevgiliye Söylenen Alkışlar

Türkülerde en yaygın kullanılan temanın aşk olması, kadın-erkek ilişkilerini ön plana çıkarmaktadır. Kaynağını gerçek hayattan alan türküler, her zaman sevgiliyi anlatma eğilimindedir. Âşık, sevgilisinin her zaman iyi olmasını ister ve bunun için dileklerde bulunur. Sevgiliye ve ona ait her unsura kurban olmaya ve onun dertlerine derman olmaya hazırdır.

“Aşağıdan gelen geline benzer
Saçları sazımın teline benzer
Fidan boylarına kurban olduğum
Açılmış bahçenin gülüne benzer” (Burdur/Tefenni-Kaynak Kişi: Ahmet Yamacı)

“Ağamın bindiği arap atıdır
Yiğidin yediği şahin etidir
A kız senin kocan bu kadar mı kötüdür
Kötü kaderine derman olayım” (Burdur-TRT No: 22)

“Bir gelin gördüm de harman yerinde öf
Taramış zülfünü kirmanı elinde oy
Arzumanım kaldı da top zülûfünde ince belinde öf
İnce bellerine de kurban olayım

Bir sabah namazı da yavrum düştüm yollara öf
Ayrılık çantasını aldım ellere öf
Sen düşürdün de beni gelin dilden dillere öf
Tatlı da dillerine kurban olayım” (Burdur-TRT No: 98)

“Bir güzel gördüm de harman yerinde
Salınıp gelir de çorap elinde
Benim gönlüm de kızda değil gelinde
Salın gelin boylarına kurban olayım” (Burdur-TRT No: 100)

“Entarine peş olam
Yanına yoldaş olam
Leğen vuran ellere (a yârim)
Şingir mıngır maş'olam” (Burdur-TRT No: 2134)

“Damalısın Fatma gelin damalı
Bu canımı yoluna da gurban gomalı” (Denizli/Honaz-TRT No: 3145)

“Çeşmenin başında kurmuş kazanı
İnce bele yakıştırmış düzeni
Fidan boylarına kurban olduğum
Sen mi oldun şu Dinar'ın güzeli” (Afyon/Dinar-TRT No: 4842)

“Bakarım bakarım köyde göremem
Al gadifeler giymiş yarı bilemem
Orta boylarına gurban olduğum
Del’oldum yoluna köye giremem” (Afyon/Dinar-TRT No: 2012)

“Uzun olur fesliğenin dalları
Akar durur yanağından balları
Nittiler de nazlı yârim gelmedi
Dua edin açık olsun yolları” (Afyon/Dinar-TRT No: 1895)

“Hacı Leyla’m gönlün şen olsun
Olsun da badeler dolsun” (Antalya/Akseki-TRT No: 2499 - Isparta/Yalvaç)

Sevgiliye Kavuşmak İçin Söylenen Alkışlar

Âşık için uzaktan sevmek yeterli değildir, âşığın temel amacı sevgiliye kavuşmaktır. Sevgiliye kavuşmaya giden yol Tanrı’dan istemektir, âşıklar Tanrı’ya isteğini bildirirken de alkışları kullanırlar. İncelediğimiz örneklerde bu kavuşmanın yalnızca bu dünyada istenmediği, ahiret için de kullanıldığı görülmektedir. “Hak bizi kavuşturur, Kavuştur Mevlam bizi” ifadeleri, sevgiliye kavuşmak için yaygın olarak kullanılan kalıp sözlerdir.

“Mavilimsin mavilim nişanlım öf
Dağları dolaşalım
Dünyada gördüm seni nişanlım öf
Ahrette buluşalım” (Burdur-Kaynak Kişi: Aliye Taşdelen)

“Gelin gelir düğün ile
Ak elleri güğüm ile
İkimizi bağlasınlar
Çözülmecek düğüm ile” (Burdur-Kaynak Kişi: Hamit Çine)

“Hışıldıyor sarı çamın dalları
Çın çın öten kıratımın nalları
Sene geçti geldi bayram ayları
Bu bayramda kavuşalım sevdiğim” (Burdur)

“Ay doğar amber gibi
Gün doğar çember gibi
Allah bizi kavuştur
Arzu’yla Gamber gibi” (Burdur-TRT No: 3963)

“Şu dağlar maviş durur
Geleni savuşturur
Merak etme sevdiğim
Hak bizi kavuşturur” (Burdur/Tefenni-TRT No: 434)

“Dereler davşan izi
Ayırdı düşman bizi
Ayıran düşman olsun
Kavuştur Mevlam bizi” (Burdur-TRT No: 3089)

“Dertli Kerem der ki var ömür geçir
Elinizde kadeh onlara içir
Hey Yaradan beni havadan uçur
Göreyim Aslı'mı sen kerem eyle” (Afyon/Dinar-TRT No: 1890)

“Git yârim sağlığınan
Gül yolla yağlığınan
Yağlık eski gül solar
Kavuşak sağlığınan” (Afyon/Dinar-TRT No: 4818)

Ayrılık ve Gurbet İçin Söylenen Alkışlar

En büyük arzusu sevgiliye kavuşmak olan âşğın, elbette en büyük korkusu ise ayrılıktır. Ayrılığın gerçekleşmemesi için yaratıcıya alkışlar gönderen âşık, bu uğurda ölmekten bile korkmamaktadır. Yalnızca sevgiliden ayrılmak değil, gurbette bulunmak ve gurbetten kurtulmak için de alkışlar söylenmiştir. Bu başlık altında en sık “Ölüm ver Allah'ım ayrılık verme” ve “Ölelim gidelim ayrılmayalım” ifadeleri geçmektedir.

“İki de derviş gelir de posdu posdundan
Mevlam ayırmasın da dosdu da dosdundan” (Afyon-TRT No: 2815)

“Çıktım da gurbet ele (de) geri gelinmez
Kimler (de) öldü kimler kaldı bilinmez (a beyler of)
Ölsem de buralarda kabrim bulunmaz
Ölüm de ver Allah'ım ayrılık verme (a beyler of)” (Burdur/Yeşilova-TRT: 133)

“Çit kurmuşlar şu garşiki harıma
Yük vurmuşlar altaylıcık doruma
Şimdi gitti bu ayrılık zoruma
Gadir Mevlam sabır versin guluna” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3257)

“Kahve cezveleri sürülü ocakta

Yemen çöllerinde kaldım sıcakta
 Altılı belde beşli mavzer kucakta
 Ölüm ver Allah'ım ayrılık verme
 Ah verip ayrılık da canımı alma” (Antalya/İbradı-TRT No: 5225)

“Kara kabak kökeni
 Ellere batmaz diken
 Mevlam sabırlar versin
 Hasiretlik çeken” (Antalya/İbradı-TRT No: 3759)

“Ezelidir gahba gönül ezeli
 Yine güz gelince dökerm'ola bağlar gazeli
 A sürmelim of of of boynu boncuklu gelin ah
 Bir seherde eser m'ola gine of sam yelleri
 Aman bizim bağımıza esmesin talan yelleri” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 176)

“Pencereden yeller esti güz m'oldu
 Aramızda bir incecik söz m'oldu
 Gelin senden ayrılalı az m'oldu
 Ölelim gidelim ayrılmayalım” (Burdur/Bucak-TRT No: 1034)

“Sallanıp inmez misin yayla yolundan
 Zekat vermez misin ince belinden
 Sen korkmaz mısın ayrılıktan ölümden
 Ölelim gidelim ayrılmayalım” (Burdur/Kozağacı-TRT No: 737)

“Ufak tefek şu dağların mazısı
 Goydu beni ayrılığın acısı
 Bu ayrılık bize Hakk'ın yazısı
 Ölüm ver Allah'ım ayrılık verme” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3257)

“Ölüm ver Allah'ım ayrılık verme
 Gız seni seviyom da ellere deme” (Antalya/Akseki-TRT No: 133)

“Hisarın başında sürdüğüm demler
 Yalan oldu yalan o geçen günler
 Annesi kızını vermem demiş kan ağlar
 Ölüm ver Allah'ım ayrılık verme
 Yar seni sarayım da annene deme” (Antalya/İbradı-TRT No: 5225 – Yalvaç)

Ramazanda Davulcunun Söylediği Alkışlar

Davulcunun bahşış alabilmek için kapısından geçtiği kişilere alkış söylediği görülmektedir. Teke yöresinde bu alkış örneklerinin, yaratıldığı kültürde korunarak günümüze kadar geldiği bilinmektedir.

“Ben beyimi uyandırdım
Gül yastığa dayandırdım
Sütlü de kahve beğendirdim
Aslan Beyefendi binler yaşa

Davulumun ipi tura
Şiştî kolum vura vura
Aslan Beyin konağı da bura
Aslan Beyefendi binler yaşa

Saat üçte çıktım yola
Selam verdim sağa sola
Bahşişimi çabuk yolla
Aslan Beyefendi binler yaşa” (Antalya/Akseki-TRT No: 233 – Isparta/Yalvaç)

Erkeklerin Söylediği Alkışlar

Türkülerde kadın; anne, eş, sevgili, gelin, kız gibi farklı rollerde yer bulmuştur. Erkek ağzı türkülerde geçen alkışların çoğu kadınlara yöneliktir. Bekâr olan erkekler, güzel bir kız istemek için hayatın her durumunda olduğu gibi burada da alkışa başvurmuşlardır. Yalnızca istemek için değil, güzellerin varlığı için bile Tanrı'ya duacı olmuşlardır. Yörede sıkça geçen “Güzel güzel kızların / Ben olayım çobanı” bunun bir örneğidir.

“Koca dağ başında aman aman kalmasın ölüm
Sağıma kız girsin aman aman soluma gelin
Gelinden usandım kız ister canım
Saklaman gizlemen öldü den bari” (Burdur-Kaynak Kişi: Hasan Büyükçoban)

“Kalk gidelim elmasa
Yollar çamur olmasa
Yatsam (da) yârin dizine
Üç gün sabah olmasa” (Burdur-TRT No: 176)

“Ben varmam oralıya
Arkası toralıya
Allah nasip eylesin
Dudağı boyalıya
Mevlam nasip eylesin

Dudağı boyalıya” (Burdur/Dirmil-TRT No: 5173)

“Sabahtan kalktım da diledim dilek
Altın bileziğe dar gelir bilek
Dengini dengine yazmıyor felek
Dengini dengine yaz Kadir Mevlam

“Sabahtan kalktım da eyledim niyaz
Kadir Mevlam bir güzel de bana yaz
Ne pek kara olsun ne de bembeyaz
Esmer güzel olsun gönül eylesin” (Afyon/Dinar-TRT No: 4841)

“Bir yayla isterim yörük gonmadık
Menevşe isterim boyun eğmedik
Ben bir yar isterim eller değmedik” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3438)

“Aşamadım Bergama'nın belinden
Gonyağı çekerken fincan düştü elimden
Şarabı içerken fincan kaydı düştü de elimden
Alında benim kelepçemi kolumdan
Aman Allah al başımdan dumanı
Şu gençlikte zindan etmen beyler de dünyayı” (Afyon/Dinar-TRT No: 2394)

“Bacadaki yanan mangal kömürü
Allah güzellere versin ömürü
Yok mu kötülere kazılmış mezer
Yarimin ömrü de kalmayıp gider” (Afyon/Dinar-TRT No: 4813)

“Dolaştık da geldik bağdan bahçeden
Ellerin çıkmasın altın akçeden
Çeyizin toplansın gümüş bohçadan” (Antalya/Akseki-TRT No: 1128)

“Haydi güzelim kunduramın tabanı
Ben olayım sürünüzün çobanı” (Afyon/Dinar-TRT No: 2415)

“Bizim köyün bacası
Ezan okur hocası
İnce belli Hatçe'nin
Ben olaydım kocası” (Burdur-TRT No: 3940)

“Kunduramın tabanı
Ben istemem yabancı
Güzel güzel kızların
Ben olayım çobanı” (Afyon/Dinar-TRT No: 2415)

Kadınların Söylediği Alkışlar

Kadın ağzı türkülerde geçen alkışlar; genellikle sevdiğine kavuşmak, iyi bir erkeğe düşmek -evlenmek- ve sevmediği kişiye zorla verilmemek için söylenir. Özellikle genç yaşta evlendirilen kızlar, gençliğinin heba olduğunu düşünür ve bu durumdan kurtulmak için Tanrı'ya alkış söyler; kargış başlığında bu durumun tam tersini görmek mümkündür.

“Feracemi al isterim (aman)
Yenlerini (yandım) dar isterim
Sevilmedik yar isterim (aman)” (Burdur-TRT No: 1028)
“Ben varmam inekliye
Yoğurdu sinekliye
Allah nasip eylesin
Omuzu tüfekliye
Mevlam nasip eylesin
Omuzu tüfekliye” (Burdur/Dirmil-TRT No: 5173)

“Ben varmam oralıya
Orada duralıya
Allah nasip eylesin
Davullu zurnalıya” (Burdur-TRT No: 493)

“Beyaz da kuşun kanadında al olur
Bekar kızın yanağında bal olur
Üç senemiz otuz altı ay olur
Aman Allah al başımdan dumanı
On beşinde zindan etme felek aman dünyamı” (Afyon/Dinar-TRT No: 2394)

Herhangi Birine Söylenen Alkışlar

İyi dileklerde bulunmak için türkülerde yer alan bu alkışlar genel ifadelerdir ve herkes için söylenebilir. “Uğurlu kademli olsun, Allah seni iftiradan saklasın, Ecirini bulasın” yaygın olarak kullanılan kalıp sözlerdir. Bu örnekler; olumlu bir durum karşısında iyi dilekleri ifade etmeyi, olumsuz bir durumdan korunmayı ve mükafat bulmak için edilen alkış örnekleridir.

“Uğurlu kademli olsun
Muhabbetimiz daim olsun” (Burdur)
“Kadılar yolunda buldum beş para
Vallah billah iftiradır iftira

Allah seni iftiradan saklasın” (Afyon/Dinar-TRT No: 4593)

“Boşa gittin dolucana gelesin

Çok çektin ya ecirini bulasın” (Antalya/İbradı-Kaynak Kişi: Sami Demircioğlu)

Teke Yöresi Türkülerinde Kargışlar

Alkış ifadeleri kadar kargış söylemlerine de türkülerde sıkça rastlamaktayız. Bu örnekler genellikle kalıplaşmış basit sözlerden oluşur fakat kimi zaman hiç karşılaşılmamış, ilginç ve orijinal kargış örnekleri de türkülerde karşımıza çıkmaktadır.

Sevgiliye Söylenen Kargışlar

Sevgiliye söylenen kargışlar, alkışlar kadar yaygın olmasa da önemli sayıda türkülerde yer bulmuştur. Âşık elbette sevgilisinin kötülüğünü istemez ancak sevgilinin söz verip de gelmemesi ya da başkasıyla evlenmesi türkülerde kargışların varlığına sebep olmuştur. Bu başlık altındaki en sık kullanılan kalıp “Allah’ından bulası” ifadesidir.

“Al yazmamın oyası aman

Kaşa vurmuş boyası

Gelcem aman dedin de gelmedin

Haydi Allah’ından bulası” (Afyon/Dinar-TRT No: 4511)

“Kara tavuk kanadı

Şu yosmanın inadı

Oğlan dilin kurusun

Herkes bizi kınadı” (Burdur-TRT No: 3963)

“Al yazmanın oyası

Alnıma vurdu boyası

Gitti yârim gelmedi

Allah’ından bulası” (Burdur-TRT No: 787)

“Akdere’nin ovası

Bülbüllerin yuvası

Gelcem dedi gelmedi

Allah’ından bulası

Alcem dedi almadı

Allah’ın bulası” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3117)

“Sevdim şekerlendi de yar

Sevdim şekerlendi de yar

Olmaz olsun senin gibi yar

Sen dul kaldın ben bekâr” (Antalya/İbradı-Kaynak Kişi: Sami Demircioğlu)

“Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın
Üç günlük gelin iken” (Muğla/Bodrum-TRT No: 216)

“Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın
Üç yıllık gelin iken” (Burdur/Tefenni-TRT No: 2612)

Ayrılık ve Gurbet İçin Söylenen Kargışlar

Sevgiliden ya da anne babadan ayrı düşmek üzerine söylenen bu kargışlar genellikle gurbet için kullanılır. Kızın gelin olup anne babasından ayrılması ve uzağa gitmesi, erkeğin askere gitmesi, kızın başkasıyla evlenip gitmesi, sevdiğini askere gönderen kızın gurbet yolu beklemesi üzerine söylenen kargışlar, bu durumlardan duyulan acıyı ve özlemi yanstırmaktadır.

“Şu görünen anamgilin dağları
Eridi ya yüreğimin yağları
Yıkılası gurbet elin köyleri” (Muğla/Fethiye-Kaynak Kişi: Hanım Çelik)

“Karşı dağda sıra sıra bademler
Ağlayıp sızlasın yari gidenler
Ne ben senden doydum ne de sen benden
Kör olsun gurbeti icat edenler” (Afyon/Dinar-TRT No: 4594)

Sevgiliden Ayrılmaya Sebep Olanlara Söylenen Kargışlar

Sevgilinin başkasıyla evlenmesi, anne babasının sevgiliye vermemesi (Teke yöresi türkülerinde genellikle kızı vermeyen annedir ve türkülerde “cavır anan/zalim anan/anane evde yok ise şeklindeki ifadeler sıkça geçmektedir) ve sevgiliyle arasına giren herkes için kargış söylenir.

“Ardıç arasında biten budaklar
Yaralansın seni öpen dudaklar” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 160)

“Sıra sıra kazanlar
Kara yazı yazanlar
Cennet yüzü görmesin
Aramızı bozanlar” (Muğla/Fethiye-TRT No: 95)

“Karadut parmak gibi
Kız yüzün kaymak gibi
Beni de yardan ayıran
Yıkılsın kavak gibi” (Muğla/Fethiye-TRT No: 1331)

Tabiat Unsurlarına Söylenen Kargışlar

Bu başlık altındaki türküler genellikle gerçek olaylara ya da rivayetlere dayanmaktadır. Çaydan geçerken suya düşüp boğulan Ümmü gızın türküsü yöredeki her ilçede yaygın olarak kullanılmaktadır. Burada çaylara ve üzüm bağına söylenen kargış örnekleri görülmektedir.

“Budamışlar söğütlerin dalını
Toplamışlar meyidini alını
Ben bulamadım emsalini dengini
Akmyasıca çaylar nere godun Ümmü’mü
Sunamı of of of

Su yüzünde gidip gider bürgüsü
On sekizdir Ümmü saçın örgüsü
Bu güzellik sana Hakk’ın vergisi
Akmyası çaylar nere godun Ümmü’mü
Sunamı of of of” (Burdur)

“Gorunun annacı Gumalar Dağı
Eridi galmadı yüreğin yağı
Seni dolu vursun Gınığın bağı
Yarime gülleri giyamadın mı” (Afyon/Dinar-Kaynak Kişi: Saffet Uysal)

Hayvanlara Söylenen Kargışlar

Bu başlık altında geçimini tarım ile sağlayan kişinin arpa buğdayına dadanan çekirgeye söylenen kargış örneği, genellikle insanlar için kullanılan “Kör olasin” kalıp sözüdür. Konar-göçer kültür dairesinde yer alan yöre insanı için hayvanlar büyük öneme sahiptir. Yalnızca mahsule zarar veren kanatlılar için bu tarz söylemler kullanılmıştır.¹

“Çekirgenin kanadı
Nedir bunun inadı
Kör olası çekirge
Arpa buğday komadı

¹ Türkülerde yer almayan fakat yörede yaygın olarak kullanılan bir örnek “Naha gözün kör olmasın sinek, kör olasıca sinek” ifadeleridir.

Tarlalarda yayılır
Kanatları sayılır
Kör olası çekirge
Harmanlara bayılır” (Muğla/Fethiye-TRT No:3480)
“Yüce dağ başında bir goyun meler
Goyunun sesleri de bağrımı deler
Ne melersin goyunum vazgeç guzudan
Goyunu güdersin guzu gütmezsın
Gütdüceğin yerlerde otlar bitmesin” (Muğla/Fethiye-TRT No: 616)

İnsanın Kendine Söylediği Kargışlar

İçinde bulunduğu kötü durumdan bıkmışından dolayı ya da kötü bir özelliğinin kaybolmasını istediğinde söylenen kargış örnekleridir. Bu örnekler yaygın değildir.

“Dolan da gel bizim evin düzüne
Senden başka yar yatırmam dizime
Yatırırsam gençliğime doymayım
Senden başka yer yüzünü görmeyim” (Afyon/Dinar-TRT No: 4818)

Bu türkü kargış gibi görünüp alkış niteliği taşıyan türkülere örnek olarak gösterilebilir. “Âşıkların kendisine kötü dilekte bulunarak sevgiliye dua etme fırsatını yakalamaya çalışmasıdır. Kendisini kargışlayan âşık, bu sayede sevgiliye alkış ederek aslında hüner de göstermektedir” (Ergöncü & Erbaş, 2019, s. 519).

“Olaydım olaydım olmaz olaydım
Uyurken yanına gelmez olaydım” (Antalya/Akseki-TRT No: 2102)

“Hisarın başında darı beklerim
Nideyim darıyı yarı beklerim
Boşaymış benim gan emeklerim
Olaydım olaydım olmaz olaydım
Ben de bu dünyaya gelmez olaydım

Çok çıkardım şu hisarın başına
Gavurun gızı ağı kattı aşım
Şu gençlikte neler geldi başıma
Olaydım olaydım olmaz olaydım
Ben de bu ellere gelmez olaydım” (Antalya/İbradı-TRT No: 5225)

“Haydendi emmim dayım
Gurusun donuz huyum

Ableni ben kaçırıcem
Enişden olcem gayın” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3118)

Kızlara, Gelinlere, Güzellere Söylenen Kargışlar

Bu başlık altındaki kargışların tümü erkek ağzıyla söylenmiştir. Buradaki örneklerin muhtemel sebebi kızların söyleyene yüz vermemesidir.

“Çapa tarlasında gördüm kızları
Sağa sola bakışıktır gözleri
Sevdiğini gören gelin kızların
Zangır zangır tiresin de dizleri” (Burdur)

“Sürüm sürüm sürünsün sürmeli kızlar
Göğsü de çapraz düğmeli kızlar” (Burdur-TRT No: 3377)

“Sarıca (da) buğday danesin
Eller yârini vermesin
Gaba da minder üstünde
Gül sinelerin terlesin” (Muğla/Fethiye-TRT No: 199)

Erkeklerle Söylenen Kargışlar

Erkeklerle söylenen kargış örneklerine baktığımızda zorla evlendirilen kızın sitemini görmekteyiz. Verilen örnekteki türküde kendinden küçük yaşta bir çocukla evlendirilen kızın hem babasına hem de evlendiği küçük çocuğa kargış söylediği görülür. Diğer örnek ise bir ağıttır. Ağıtlarda, sevdiğini öldürene söylenen kargış örneklerine sıkça rastlanmaktadır.

“Sabah olur çocuk gider oyuna
Oynar oynar kum doldurur koynuna
Bütün günahlarım baba boynuna” (Burdur/Yeşilova-TRT No: 1490)
“Şu Çavdır’ın hanları
Haydi parıldıyor camları
Aman parıldıyor camları
Kahrolası Ferudun Bey
Haydi nasıl kıydı canları
Aman nasıl kıydı canları” (Burdur/Tefenni-TRT No: 1545)

“Naha çocuk gebereydin öleydin
Sen öleydin ben dengimi büleydim” (Denizli/Acıpayam-TRT No: 3259)

Sonuç

Türk halk kültürünün ve edebiyatının en önemli ürünlerinden olan türküler; sahip oldukları sözlü kültür malzemesiyle toplum yaşamına, örf ve âdetlere, dil ve edebiyata dair bilgiler vermektedir. Türk coğrafyasında ve kültüründe önemli bir yere sahip alkış ve kargış söyleme geleneği Teke yöresi türkülerinde de yer almaktadır. Teke yöresi, Yörük-Türkmen kültürünün yaşadığı, göç yollarında çeşitlenerek yayılan türküler ihtiva etmesi bakımından önemlidir. Çalışmaya dâhil edilen il ve ilçeler; Burdur'un tamamı, Muğla'nın Fethiye ve Ortaca, Denizli'nin Acıpayam, Serinhisar, Honaz, Afyon'un Dinar ve Başmakçı, Isparta'nın Yalvaç ve Şarkikaraağaç, Antalya'nın Cevizli, Akseki, Manavgat ve Alanya ilçeleridir. Bu illere ait 572 taranmış, TRT repertuvarında yer alan ve repertuvarında yer almayan türkülerdeki alkış ve kargış örnekleri incelemeye dâhil edilmiştir. Teke yöresi içinde yer almayan ilçelerdeki alkış ve kargış örnekleri çalışmaya dâhil edilmemiştir. 76 türküde alkış ve kargış örneği tespit edilmiştir. Örneklerde, kimi zaman aynı, kimi zaman da birbirine çok benzer ifadelere rastlanmıştır. Bu alkış-kargış örneklerinin, aynı yöredeki farklı iller arasında da ortak kullanıma sahip olduğu görülmüştür. Bu durum, sözlü kültür ürünü olan türkülerin varyantlaşması ve kalıp sözlerin her yörede ortak kullanımıyla ilişkilendirilebilir. Tespit edilen örneklerin neredeyse yarısı Burdur'a aittir. Burdur'a ait örneklerin sayıca fazla olması Burdur'un tamamının yöre içinde yer almasıyla ilgilidir. Diğer şehirlerin sadece birkaç ilçesi yöre sınırları içinde yer alır. Burdur'dan sonra en fazla alkış-kargış örneği gördüğümüz ilçe kerem havaları ile bilinen Afyon'un Dinar ilçesidir. Dinar'ı, Denizli'nin Acıpayam ve Antalya'nın Akseki ilçeleri takip etmektedir. En az örnek gördüğümüz ilçeler ise Muğla ve Isparta'ya aittir.

Afyonkarahisar	%22.37
Antalya	%14.47
Burdur	%38.16
Denizli	%11.84
Isparta	%3.95
Muğla	%9.21

Tablo 2. Alkış-Kargış Örneklerinin İllere Göre Oranları

Çalışmada kullanılan örneklerin %65'ini alkışlar oluştururken %35'ini ise kargışlar oluşturmaktadır.

Teke yöresi türkülerindeki alkış örneklerinin büyük çoğunluğu sevgiliye söylenmiştir. Genellikle “Kurban olayım” kalıp sözüyle ifade edilen alkış örnekleri sevgiliye ait her unsur için kullanılabilir. “Ölelim gidelim ayrılmayalım” dizesi de yörede ortak kullanılan örneklerdendir. Sevgiliye kavuşmak ve ayrılıktan kurtulmak için söylenen alkışların da çalışmamız içinde büyük yer kapladığını söyleyebiliriz. Türkülerin temasının genellikle aşk olması ve duygu yoğunluğu alkış ve kargış örneklerinde de kendini göstermiştir. Bu sebeple sevgili ve ona kavuşmak için söylenen alkışlarla, sevgiliden

ayırانlar için söylenen kargışlar örneklerimizin büyük kısmını oluşturmaktadır. Bunların dışında kızlara, gelinlere, güzellere söylenen alkışlar, ramazanda davulcunun söylediği alkışlar, erkeklerin söylediği -kadınlara yönelik- alkışlar, kadınların söylediği -erkeklere yönelik- alkışlar ve herhangi birine söylenen alkışlar çalışmamızın sınırlarına giren örneklerdendir.

Kargış örneklerine baktığımızda ise sevgiliye, sevgilinin söz verip gelmemesine, sevgiliden ayırانlara, ayrılık ve gurbete söylenen kargışlar aşk temasının türkülerdeki olumsuz yansımaları, başka bir deyişle “tepki” ifadelerini bize göstermektedir. Yöre türkülerinde, özellikle kargış geleneğinin tipik örnekleri olarak karşımıza çıkan “Allah da seni yaksın üç günlük gelin iken”, “Alcem dedi almadı Allah’ından bulası” gibi ortak ifadeler kullanılmaktadır. Alkış örneklerinde geçen “Gurban olayım”, kargış örneklerinde geçen “Allah’ından bulası” gibi ifadeler yalnızca Teke yöresine özgü olmayıp, Anadolu’nun pek çok yöresinde küçük fonetik farklılıklarla benzer şekillerde karşımıza çıkar. Teke yöresi ve Ege Bölgesi varyantlarında görülen “Akmayasıca çaylar / Gudurası çaylar / Cavır anan” gibi söyleyişler yerel dil kullanımının türkülerde yansımaları göstermektedir. Diğer kargış örnekleri; tabiat unsurlarına söylenen kargışlar, hayvanlara söylenen kargışlar, insanın kendine söylediği kargışlar, -erkek ağzıyla- kızlara, gelinlere, güzellere yönelik kargışlar ve -kadın ağzıyla- erkeklere yönelik kargışlar olarak çalışmamızda yer almıştır. Konar-göçer Yörük/Türkmen kültürünün hüküm sürdüğü Teke yöresi türkülerinde alkış ve kargış geleneğinin yansımaları, hem sözlü kültürün devamlılığını hem de yöre ağzının kendine has dokusunu ortaya koymaktadır.

Kaynaklar | References

- Ak, M. (2018). Teke adı ve yöresi üzerine. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(30), 1019-1040. <http://dx.doi.org/10.14520/adyusbd.494027>
- Aksan, D. (2006). *Türkçenin sözvarlığı*. Engin Yayınevi.
- Attılâ, O. (1966). *Afyonkarahisar türküleri*. Güven Matbaası.
- Baldane, O. (2023). Höömey ve boğaz çalma ya da Tuva nire Teke nire. *Göçebe Dergisi*, (20), 12-21.
- Boratav, P. N. (1988). *Halk hikâyeleri ve halk hikâyeciliği*. Adam Yayınları.
- Çine, H. (2003). *Burdur'dan damlalar*. Arzu Ofset ve Reklam.
- Elçin, Ş. (2010). *Halk edebiyatına giriş*. Akçağ.
- Ercilasun, A. B. & Akkoyunlu, Z. (2014). *Kaşgârlı Mahmud Divânu Lugâti't-Türk: giriş-metin-çeviri-notlar-dizin*. TDK Yayınları.
- Ergönenç, D. & Erbaş, N. (2019). Karadeniz türkülerinde alkış. *Karadeniz Araştırmaları*, 16(63), 497-529.
- Ersoydan, M. Y. (2024). Teke yöresi kültür sistemine ait türkülerin yöre içindeki dağılımı. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (39), 695-706. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1469444>
- Gökdayı, H. (2008). Türkçe'de kalıp sözler. *Bilig*, (44), 89-110.
- Güven, M. (2013). Türkülerin varyantlaşması. A. Ü. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (50), 145-156.
- Kaya, D. (1997). Dualar ve beddualar, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (4), 99-121.
- Kayacan, İ. (2012). *Burdur'un saz ve söz ustaları 2*. Burdur Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.
- Özbek, M. (2009). *Türkülerin dili*. Ötüken Neşriyat.
- TRT. (2006). *Türk halk müziği sözlü eserler antolojisi*. TRT Müzik Dairesi Başkanlığı.
- URL-1: <https://www.notaarsivleri.com/arama.html?kelime=antalya> (10.05.2025)
- URL-2: <https://www.notaarsivleri.com/arama.html?kelime=burdur> (10.05.2025)
- URL-3: <https://www.notaarsivleri.com/arama.html?kelime=%FDsparta> (10.05.2025)
- URL-4: <https://www.repertukul.com/Yoreler--AFYON> (15.04.2025)
- URL-5: <https://www.repertukul.com/Yoreler--ANTALYA> (15.04.2025)
- URL-6: <https://www.repertukul.com/Yoreler--BURDUR> (10.05.2025)
- URL-7: <https://www.repertukul.com/Yoreler--DENIZLI> (15.04.2025)
- URL-8: <https://www.repertukul.com/Yoreler--ISPARTA> (10.05.2025)
- URL-9: <https://www.repertukul.com/Yoreler--MUGLA> (15.04.2025)